

Innovaatorahoituskeskus Business Finland

Date
25.10.2021

Kansallinen haku: VETYIPCEI 2021

Innovaatorahoituskeskus Business Finland

Date
25.10.2021

1. Haun tausta

Vety-IPCEI-rahoitus on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaehdotusta (<https://vm.fi/kestava-kasvu>). Ohjelmassa todetaan, että vetyteknologiaan sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen (ml. TKI-investoinnit ja EU-maiden yhteistyöhankkeet sekä IPCEI- Important Projects for Common European Interest) liittyviin investointeihin sekä lupamenettelyihin ohjataan elpymisvaroja yhteensä 156 me.

Business Finland ja Työ- ja elinkeinoministeriö käynnistivät lokakuussa 2020 aiehaun suomalaisten yritysten kiinnostuksesta osallistua suunniteltuun vetyyn liittyvään IPCEI-notifikaatioon. Tämä ns. vety-IPCEI pohjaa 23 jäsenmaan ja Norjan yhteisesti allekirjoittamaan manifestiin. Jäsenmaista Saksa on ilmoittautunut koordinoimaan vety-IPCEI:n synnyttämistä.

Suomalaiset yritykset ovat jo aiehausta lähtien osallistuneet eurooppalaisen vety-yhteistyöhön liittyviin keskusteluihin usealla foorumilla. IPCEI:ssä on kyse kansallisen rahoituksen käyttämisestä yli normaalin valtiotukipuitteen, ja tästä syytä kukin yksittäinen hanke tulee hyväksyä komission toimesta. Tämän haun pohjalta valitaan siis komission hyväksyntään (notifikaatio) esitettävät suomalaisten yritysten hankkeet, jotka ovat pystyneet integroitumaan osaksi muodostettavaa eurooppalaista arvoketjua.

Eurooppalainen vetyarvoketju luodaan aalloissa. Saksan koordinoimaan vety-IPCEI:hin liittyy peräkkäisiä aaltoja. Ensimmäiseen aaltoon muodostettiin kaksi rinnakkaista kokonaisuutta, jotka ovat edenneet komission käsittelyyn. Nyt on käynnissä valmistelut seuraavaan notifiotavaan aaltoon, johon nyt avattava Suomen kansallinen haku kohdistuu.

Suomi on aiemmin osallistunut kahteen akkuihin liittyvää IPCEI-menettelyyn yhteensä seitsemän suomalaisen hankkeen myötä.

Business Finlandin rahoittamille, EU:n IPCEI-tiedonannon mukaisesti (Important Projects for Common European Interest) hyväksyttävillä projekteille notifioidaan valtioneuvoston päätöksellä hankkeessa tehtävään t&k&i-työhön ja toteutettavaan ensimmäiseen teolliseen sovellukseen (FID, First Industrial Deployment) liittyvään investointiin tai vetyyn liittyvään infrastruktuurihankkeeseen. IPCEI: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0620(01)&from=EN).

2. Haun tavoite ja laajuus

Haun tavoitteena on löytää ne suomalaisten yritysten projektit, joiden myötä suomalainen elinkeinoelämä voi liittyä osaksi eurooppalaista vedyn tuotantoon ja käyttöön liittyvää arvoketjua. Haussa yritysten tulee yksityiskohtaisesti kuvata hankkeet, joille Suomen tulisi hakea komissiolta poikkeusta yleisiin valtioneuvoston päätöksiin.

Arvoketjua ollaan parhaillaan muodostamassa yrityksille tarkoitetuissa Saksan vetämissä verkottumistilaisuuksissa. Verkottumistilaisuuksien ja niihin toimitetun materiaalin pohjalta muodostetaan jäsenmaiden toimesta yhteinen kuvaus (ns. Chapeau-dokumentti) synnyttävästä arvoketjusta.

Notifikaation pohjalta voidaan edistää erityisesti ensimmäisiin teollisiin sovelluksiin liittyviä investointeja. Investointien tulee pohjautua jo tehtyyn t&k&i-työhön. Hanke-esitykset voivat myös sisältää uutta t&k&i-osuutta investoinnin onnistumisen varmistamiseksi. Komissio kiinnittää hyväksymisprosessissaan huomiota muun muassa hankkeen innovatiivisuuteen ja kykyyn ottaa uutta osaamista käyttöön. Komission IPCEI-kriteerit löytyvät hakumateriaalista. Vety-IPCEI:n tavoitteena on vaikuttaa vahvasti eurooppalaiseen energiamurrokseen. Tästä syystä komissio kiinnittää erityistä huomiota hankkeen seurannaisvaikutuksiin (ns. spill over effect), jotka tulee kuvata hankehakemuksessa tarkasti.

Haku kohdistuu niihin yrityksiin, jotka tavoittelevat niin sanottua suoran osallistujan (direct partner) roolia. Epäsuorien osallistujien projekteja ei tueta tämän haun kautta, vaan niiden osalta tukea voidaan hakea BF:n (Business Finland) ja TEM:n (Työ- ja elinkeinoministeriö) jo olemassa olevista rahoituspalveluista tai mahdollisista myöhemmin käynnistettävistä hauista.

3. IPCEI-prosessin kuvaus ja aikataulut

Rahoituksen suuruus perustuu yrityksen esittämiin hankekuvaukseen ja rahoitusvajelaskelmaan, joiden perusteella komissio määrittelee valtioneuvoston enimmäismäärän. Prosessi käynnistyy noin puolesta vuodesta vuoteen kestäväällä pre-notifikaatiovaiheella. Yritys laatii hakemuksen, johon kuuluvat:

1. Saatekirje (tämä on vain kansallisille viranomaisille)

2. Projektisuunnitelma (Project portfolio)
3. Rahoitusvajelaskelma (Funding gap calculation)
4. Kuvaus markkina-asemasta (Prodcum)

Näihin liittyvät kaavakkeet löytyvät hakumateriaaleista.

Komissio voi prosessin aikana pyytää yritystä useankin kerran täydentämään hakemusta komission esittämien kysymysten pohjalta. Pre-notifikaatiovaiheen jälkeen käynnistyy varsinainen notifikaatio, joka kestää noin kuukaudesta puoleen vuoteen. Komission prosessien aikataulu on vahvasti sidoksissa osallistuvien yritysten määrään.

Yritys laatii hakemuksensa notifikaatioprosessiin lähettävälle hakemus pohjalle, josta käytetään nimitystä Project portfolio. Project portfolioon lisäksi komissiolle toimitetaan ns. Funding gap eli rahoitusvajelaskelma. Funding gap –laskelmaan pohjautuen komissio määrittelee kullekin hankkeelle maksimitukitason, jota kansallisella rahoituksella ei voi ylittää. Lopullisen rahoituspäätöksen tekee kunkin maan rahoituksesta päättävä viranomainen, joka Suomessa on Business Finland. Kansallinen rahoitustaso määräytyy käytettävissä olevien myöntövaltuuksien perusteella.

Kolmas hakuun liitettävä dokumentti on ns. prodcom-laskelma. Siinä yritys kuvaa asemaansa nykyisillä markkinoilla ja uuden tuotteen/prosessin vaikutusta markkinoihin. Julkinen tuki vääristää aina markkinoita ja komissio käyttää prodcom-laskelmassa esitettäviä tietoja varmistaakseen, että markkinahäiriö ei vääristä kilpailua oleellisesti.

Hankkeet, jotka komissio hyväksyy eli notifioiduiksi, voivat saada kansallisen rahoituksen Business Finlandista. Erillistä hakemusta ei tarvitse lähettää, mutta yrityksen tulee hyväksyä virkatyönä tehty ja notifikaatioon perustuva rahoituspäätös BF:n asiointipalvelussa. Tavoite on, että ensimmäisen aallon hankkeet saisivat rahoituksen Q1/2022 ja toisen aallon Q2/Q3/2022. Aikataulut ovat sidoksissa komission notifikaatioon. Business Finlandin osalta rahoitusprosessi kestää noin kuukauden.

Business Finland arvioi yritysten hakemukset ja tekee niiden pohjalta työ- ja elinkeinoministeriölle esityksen komission notifikaatioon lähetettävistä hankkeista. Työ- ja elinkeinoministeriö toimittaa notifioidut hankkeet komissiolle.

Hankkeet, jotka komissio hyväksyy eli notifioiduiksi, voivat saada rahoituksen Business Finlandista. BF tekee lopulliset rahoituspäätökset kilpailutilanteen ja myöntövaltuuksien puitteissa. Erillistä hakemusta ei tarvitse lähettää komission notifikaatiopäätösten saavuttua, vaan Business Finland avaa myönteisen notifikaatiopäätöksen saaneille hankkeille hakemukset virkatyönä. Yritysten tulee kuitenkin tarvittaessa toimittaa Business Finlandille pyydettävät lisätiedot lopullisten rahoituspäätösten valmistelua varten. Ipcei tiedonantoa ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0620\(01\)&from=SK](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0620(01)&from=SK)) ollaan parhaillaan uusimassa ja komission tavoitteena on saattaa uusi tiedonanto voimaan 2022 vuoden alusta. Päätöksissä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa tiedonantoa.

Business Finland ei voi myöntää rahoitusta, jos

- Hakijana on luonnollinen henkilö, mukaan lukien yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi)
- Yritys ei kuulu ennakkoperintärekisteriin.
- Yritys ei ole toimittanut tilinpäätöstietoja Patentti- ja rekisterihallitukseen tai tilinpäätöstä ei ole tarkastettu tilintarkastuslain mukaisesti
- Yrityksellä on verovelkaa, josta ei ole voimassa olevaa maksusuunnitelmaa.
- Yrityksellä on merkittäviä maksuhäiriöitä.
- Yrityksellä on velkaa ulosotossa, josta ei ole voimassa olevaa maksusuunnitelmaa.
- Yrityksellä on aiempien Tekes-/Business Finland -lainojen velvoitteita rästissä.
- Yrityksellä ei ole jatkuvan kannattavan liiketoiminnan edellytyksiä.
- Yritys on ollut 31.12.2019 vaikeuksissa olevan yrityksen määritelmän täyttävässä tilanteessa. Rahoitusta voidaan kuitenkin myöntää yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa 31.12.2019, mutta joista tuli vaikeuksissa olevia yrityksiä 1.1.2020 ja 30.6.2021 välisenä aikana. Mikäli hakija kuuluu konserniin tarkastellaan oman pääoman tilanne lisäksi

mahdollisen emoyrityksen ja konsernin osalta. BF voi pyytää tarvittavia lisätietoja tai edellyttää tilintarkastajan lausuntoa oman pääoman tilanteesta

- Yrityksellä ei ole projektin edellyttämää muuta (omaa tai vierasta) rahoitusta

Business Finlandilta myönteisen rahoituspäätöksen saaneiden asiakkaiden tulee hyväksyä notifiointiin perustuva rahoituspäätös BF:n asiointipalvelussa. Tavoite on, että ensimmäisen aallon hankkeet saisivat rahoituksen Q1/2022 ja toisen aallon Q2/Q3/2022. Aikataulut ovat sidoksissa komission notifiointiin. Business Finlandin osalta rahoitusprosessi kestää noin kuukauden.

4. Rahoituksen kohderyhmä ja valintakriteerit

Vety-IPCEI-rahoitus on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaehdotusta (<https://vm.fi/kestava-kasvu>). Ohjelman mukaan Suomen tavoitteena on kehittyä globaaliksi kärkimaaksi vety- ja kiertotalouden, korkean jalostusarvon biotuotteiden ja päästöttömien energiajärjestelmien ja muiden ilmasto- ja ympäristöratkaisujen aloilla, vähentää kasvihuonekaasupäästöjä sekä nopeuttaa muutosta fossiilittomaan liikenteeseen ja lämmitykseen.

Ohjelman mukaan Suomi ja Suomessa toimivat yritykset tavoittelevat vetytalouden ratkaisulla merkittäviä hiilidioksidipäästöjen vähennyksiä ja kilpailukyyn vahvistamista. Suomessa kehitettyjä ja toteutettuja ratkaisuja voidaan soveltaa myös muissa maissa ja vahvistaa siten suomalaisen teollisuuden hiilikädenjälkeä. RRF-rahoitus kohdennetaan vetyarvoketjun investointeihin, joissa vedyn käyttökohteita ovat teollisuus, liikenne ja mahdolliset muut hiilidioksidin hyödyntämiseen perustuvat uudet tuotteet ja ratkaisut. Vedyn tuotanto hankkeissa perustuu ensisijaisesti vähähiilisen sähkön käyttöön.

Rahoitusta ei kohdisteta maakaasusta valmistetun vedyn tuotantoon. Sen sijaan rahoituksella on kaavailtu tuettavan hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hyödyntämisen ratkaisuja.

Ohjelman mukaan investointien kohderyhmänä ovat isot energiateknologia-alan ja energiantensiivisen teollisuuden yritykset ja niiden toimittaja-verkostot sekä innovaatioita kaupallistavat pk-sektorin toimijat. Tarkoituksena ei ole asettaa yrityskorajoituksia tai kohdistaa tukea tietyille alueille tai toimialoille.

4.1. Prenotifiointiin etenevien hankkeiden valinta

Notifioitavia hankkeita valittaessa Business Finland arvioi, miten hyvin hankkeet vastaavat IPCEI-tiedonannossa asetettuja kriteerejä/vaativuuksia (osa yhteiseurooppalaista projektia, innovatiivisuus, spill over jne). Esityksessään BF myös arvioi muun muassa sitä, miten hankkeet tukevat Suomen kestävän kasvun suunnitelmassa asetettuja tavoitteita, samoin sitä, miten vahvasti hankkeet tukevat kansallisia innovaatio-, elinkeino-, ilmasto- ja energiapoliittisia päämääriä. Hakijan on syytä ottaa huomioon, että komissio voi prosessin aikana hylätä hankkeen, joka sen tekemän arvion perusteella ei vastaa IPCEI-tiedonannossa asetettuja kriteereitä.

Arvioinnissa otetaan myös huomioon Suomen Kestävän kasvun ohjelmassa vihreää ja digitaalista siirtymää tukeville teollisuuden investoinneille asetetut tavoitteet, jotka liittyvät vihreään siirtymään, työpaikkoihin, elinkeinorakenteen uudistamiseen, kestäväan kasvuun ja vientiin. Vihreän siirtymän osalta osa-alueen investointien tavoitteena on edistää teollisuuden päästöjen vähentämistä ja resurssitehokkuutta ja kädenjälkiratkaisuja. Työpaikkojen, kasvun ja viennin osalta investointien tavoitteena on tukea talouden uudistamista ja uudenlaista kasvua, työllisyyttä sekä yritysten kädenjälkivaikutukseen perustuvaa vientiä.

Valintaan tulee vaikuttamaan jäsenmaiden välinen keskustelu siitä, mitkä hankkeet on syytä käynnistää missäkin aallossa. Eräistä maista hankkeita ollaan esittämässä kymmenittäin. Tämä viittaa siihen, että toteuttamisaikataulu tulee olemaan yksi määräävimmistä tekijöistä, joilla hankkeita valitaan. Luonnollisesti myös hankkeen sisällöllä ja vaikuttavuudella esimerkiksi vedyn hintakehitykseen ja tuotantomääriin on merkitystä.

Viime kädessä siis komissio valitsee ne hankkeet, joille notifiointi tehdään ja osa hankkeista putoaa pois jo pre-notifiointivaiheessa. Suomesta komission notifiointiprosessiin valitaan vety-IPCEI:n tavoitteiden kannalta kilpailukykyisimmäksi arvoidut hankkeet, joilla on eniten vaikuttavuutta Suomen kestävän kasvun ohjelman tavoitteiden toteuttamiselle.

4.2. Kestävän kasvun ohjelman kriteerit

Rahoitettavien hankkeiden on täytettävä Do no significant harm –periaatteen teknisen ohjeistuksen 2021/C58/01 mukaiset valinta- ja kelpoisuusehdot sekä elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VI toimenpiteessä 032 esitetyt sadan prosentin ilmastotavoitteen täyttymiselle asetetut kriteerit.

Suomi noudattaa rahoituspäätöksissä kaikkia voimassa olevia valtiotukisääntöjä ja ohjeistuksia ja ottaa huomioon DNSH:n teknisen ohjeistuksen C (2021) 1054 final. EU:n päästökauppajärjestelmän piirissä olevien hankkeiden osalta arvioitujen kasvihuonekaasujen päästöjen on alitettava vertailuarvo, joka on määritetty ilmaisjaon ehdoksi komission soveltussäännöissä (EU) 2021/447.

Rahoituksen tarkoituksena on edistää vähähiilisten vetyratkaisujen kehitystä. Rahoitus ei voi kohdistua suoraan fossiilista poltto- tai raaka-ainetta käyttävään vedyntuotantolaitteistoon. Hankkeet tulee toteuttaa EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisesti.

DNSH-kriteerit on esitetty liitteessä 1.

Kestävän kasvun ohjelman rahoituskausi päättyy 31.12.2025. Kansallisessa päätöksenteossa pyritään määrittelemään kansallinen tuki suhteessa projektin kokonaiskustannuksiin notifiointia asettamissa rajoissa. Hyväksyttävien kustannuksien ovat kuitenkin vain ennen 31.12. 2025 syntyvät kustannukset. Notifiointia osalta raportointivelvollisuus säilyy koko projektikauden ajan ja raportoinnin laiminlyönti johtaa tuen takaisinperintään. Hakijoiden on varauduttava selvittämään hankkeittensa ympäristövaikutuksia osana tätä hakua ja komission notifiointiprosessia.

4.3. Muu julkinen rahoitus

Notifioidut hankkeet voivat sisältää muuta julkista rahoitusta määritellyn Funding Gapin sallimissa rajoissa. Muut rahoituslähteet, sekä myönnetty että hakemusvaiheessa olevat, on ilmoitettava. Project portfolioissa on syytä kuvata aiemmat hankkeen syntyyn vaikuttaneet t&k&i-hankkeet, olivat ne sitten Business Finlandin tai EU-ohjelmien tai muiden rahoitusmenettelyiden kautta toteutettuja. Business Finland suosittelee vahvasti, että vetykokonaisuuden rahoittamisessa hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti eurooppalaisia ja muita kansainvälisiä rahoituslähteitä ja yhteistyöverkostoja.

Esimerkkejä rahoituslähteistä ja verkostoista:

Eurooppalaiset rahoitusohjelmat ja verkostot (mm Horizon Europe, Eureka, ESA, CEF):

<https://www.eurahoitusneuvonta.fi/etusivu>

EU:n Innovation Fund vähähiilisten teknologioiden demonstrointiin:

https://ec.europa.eu/clima/policies/innovation-fund_en

Euroopan Investointipankki (EIB, EIF):

<https://www.eib.org/en>

5. Hakuohje

Hakemus tehdään komission oheisten linkkien kautta löydettäville hakemusohjeille, jotka voidaan edelleen toimittaa komission pre-notifiointiin. Kaikki nämä materiaalit tehdään englanniksi. Mikäli pre-notifiointia käynnistymisen aikataulu venyy, valittujen hankkeiden osalta esityksiä voidaan täydentää BF:n ohjeistuksen mukaan. Hakemukseen tulee liittää suomen- tai ruotsinkielinen saate, jossa kuvataan lyhyesti hankkeen merkitystä vihreän siirtymän toteuttamiselle suomalaisessa yhteiskunnassa.

Täydellisten hakemusmateriaalien tulee olla perillä Business Finlandissa viimeistään 20.11.2021, klo.23:59 Suomen aikaa. Hakemusmateriaali pyydetään toimittamaan sähköpostitse suojapostin kautta osoitteessa

<https://secure.businessfinland.fi/suojaposti> sekä myös Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tem.fi

- Sähköpostin osoitekenttään tulee selkeästi merkitä hakijan nimi ja asian tunnus:
  - BF asiattunnus: VetyIPCEI 2. BFOY/8/35/2021
  - TEM asiattunnus: Vety-IPCEI-haku 2, VN/26734/2021
- Sähköpostin maksimikoko liitteineen on 9 Mt. Tiedostot voivat olla pakattuja (Winzip). Tiedostot tulee toimittaa ensisijaisesti .pdf- ja .tif-dokumentteina. Tiedostot on mahdollista toimittaa myös .rtf – tiedostoina sekä Wordin .doc ja .docx -tiedostoina, Excelin .xls- ja .xlsx –tiedostoina sekä Powerpointin .ppt- ja .pptx -tiedostoina. Sähköpostitse lähetettäessä hakemuksen katsotaan olevan perillä Business Finlandissa silloin, kun viesti/viestit ja niiden liitteet ovat käytettävissä ja luettavassa muodossa Business Finlandin kirjaamon sähköpostissa.

Business Finlandin rahoitus on aina harkinnanvaraista. Kyseinen haku liittyy Suomen kestävän kasvun ohjelmaan (<https://vm.fi/kestava-kasvu>) ja rahoitusta voidaan myöntää vain jos Euroopan Unionin Neuvosto hyväksyy Suomen esityksen.

Innovaatiorahoituskeskus Business Finland

Date
25.10.2021**LIITE I: "DO NO SIGNIFICANT HARM"- VAATIMUS****Jokaisen vihreää siirtymää edistävän hankkeen on täytettävä ns "Do No Significant Harm"- vaatimukset.**

Taloudellisen toiminnan katsotaan aiheuttavan merkittävää haittaa

- a) ilmastonmuutoksen hillinnälle,
  - jos kyseinen toiminta aiheuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä;
- b) ilmastonmuutokseen sopeutumiselle,
  - jos kyseinen toiminta lisää nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimintaan tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen;
- c) vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväälle käytölle ja suojelulle, jos kyseinen toiminta heikentää
  - vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet;
  - tai
  - merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa;
- d) kiertotaloudelle, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, jos
  - kyseinen toiminta aiheuttaa huomattavaa tehottomuutta materiaalien käytössä tai luonnonvarojen, kuten uusiutumattomien energialähteiden, raaka-aineiden, veden ja maan suorassa tai epäsuorassa käytössä tuotteiden elinkaaren yhdessä tai useammassa vaiheessa, myös tuotteiden kestävyys, korjattavuuden, päivitettävyyden, uudelleenkäytettävyyden tai kierrätettävyyden osalta;
  - kyseinen toiminta lisää merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai
  - jätteen pitkäaikainen loppusijoitus voi aiheuttaa merkittävää ja pitkäaikaista haittaa ympäristölle;
- e) ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle,
  - jos toiminta lisää merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä verrattuna tilanteeseen ennen toiminnan aloittamista; tai
- f) biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelulle ja ennallistamiselle, jos kyseinen toiminta
  - merkittävästi heikentää ekosysteemien hyvää tilaa ja sietokykyä; tai
  - heikentää luontotyypin ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kannalta merkittävät luontotyypit ja lajit.

Arvioitaessa taloudellista toimintaa on otettava huomioon sekä kyseisen toiminnan ympäristövaikutukset että kyseisen toiminnan tuottamien tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutukset niiden koko elinkaaren ajan, erityisesti ottamalla huomioon kyseisten tuotteiden ja palvelujen tuotanto, käyttö ja käyttöään loppu.

Notifikaatioprosessiin valittaville hankkeille jaetaan lisää tietoa asiasta. DNSH-lomakkeiden täyttöesimerkkejä löytyy dokumentista (s 10->) : <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6179-2021-ADD-1/en/pdf>